

POROČILA**Novi doktorji znanosti s področja geografije na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem****Mojca Poklar:****Metodologija geografskega raziskovanja stika sladkovodnega in morskega okolja na primeru Semedelskega zaliva***Methodology of geographical research of contact of freshwater and marine environment in the case of bay of Smedela**Doktorska disertacija:* Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2015, 229 strani*Mentorica:* dr. Valentina Brečko Grubar*Somentorica:* dr. Nataša Kolega*Zagovor:* 8. 1. 2016*Naslov:* Grinjan 1c, 6000 Koper*E-pošta:* mojca.poklar@gmail.com

Izvleček: Doktorska disertacija temelji na preverjanju in razvoju izbranih metod za ugotavljanje lastnosti vode in poraslosti morskega dna na primeru Semedelskega zaliva. Uporabljene so bile nove metode in nadgrajene že poznane, večinoma povzete po izkušnjah drugih strok. Na primeru stika sladkovodnega in morskega okolja Semedelskega zaliva je bila izvedena analiza spreminjanja lastnosti vode s pomočjo metode sprotnega merjenja (*in situ* meritve) na natančno izbranih merilnih mestih in nadaljnja analiza s pomočjo GIS orodij. Rezultat je poznavanje lastnosti tako morske kot tudi sladke vode Badaševice in njunega mešanja v izbranem hidrološkem letu 2013. V Semedelskem zalivu je bilo izvedeno kartiranje morskih travnikov s pomočjo sonarskega snemanja in zračne fotografije, dopolnjeno z metodo neposrednega vzorčenja s podvodnim snemanjem linijskih presekov in središč morskih travnikov. Tako zasnovana metodologija je bila na območju slovenskega morja uporabljena prvič in rezultat je poznavanje stanja morskih travnikov kot posrednega pokazatelja lastnosti morske vode. Raziskava je pokazala, da je mogoče z uporabo sodobnih tehnologij priti do novih in za več strok uporabnih izsledkov, doseči boljše razumevanje procesov, poznavanje stanja v prostoru ter njegovih geografskih značilnosti.

Ključne besede: hidrogeografija, geografski informacijski sistem, termohalinske lastnosti, morski travniki, sonarsko snemanje, zračna fotografija, Semedelski zaliv, Badaševica

Marko Prem:**Instrumenti varovanja obalnega območja v Sloveniji***Instruments for the protection of the coastal zone of Slovenia**Doktorska disertacija:* Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2015, 158 strani*Mentor:* dr. Anton Gosar*Somentorica:* dr. Valentina Brečko Grubar*Zagovor:* 11. 3. 2016*Naslov:* Grge Novaka 22c, 21000 Split, Hrvaška*E-pošta:* marko.prem@paprac.org

Izvleček: Slovenija je prva ratificirala Protokol o celovitem upravljanju obalnih območij (CUOO) v Sredozemlju v okviru Barcelonske konvencije in tako prevzela obvezo glede vzpostavitve 100-metrskega priobalnega pasu, v katerem je gradnja prepovedana. Za izhodišče raziskave je bil uporabljen predlog oblikovanja priobalnega pasu, ki ga je pripravil RRC Koper, glavni namen pa preveritev za kolikšno površino v priobalnem pasu bo dodatno veljala prepoved gradnje in kolikšna bo v prihodnosti učinkovitost tega instrumenta varovanja. Z metodama GIS in delfi anketo je bilo ugotovljeno, da bo le za 108 ha ali dodatnih 10 % površin priobalnega pasu uveden ukrep prepovedi gradnje, saj na ostalih površinah znotraj predlaganega pasu že obstoječi instrumenti varovanja preprečujejo pozidavo. Anketiranci so v drugem krogu delfi ankete dosegli soglasje, da sta instrumenta zavarovanih območij narave in priobalno zemljišče morja najučinkovitejša režima varstva pred gradnjo. Obravnavani ukrep pa bo na 176 ha ali 16,35 % vseh površin obravnavanega pasu prispeval k učinkovitejšemu varstvu pred pozidavo. Raziskava je inovativna v kombinaciji dveh metod (GIS in delfi anketa), s pomočjo katerih je bila na osnovi izkušenj anketirancev z obstoječimi instrumenti varovanja prvič preverjena učinkovitost instrumenta priobalnega pasu v prihodnosti.

Ključne besede: obalno območje, priobalni pas, celovito upravljanje obalnih območij, instrumenti varovanja, delfi metoda, geografski informacijski sistem

Primož Gašperič:

Razvoj metod prikaza kartografskih elementov na starih zemljevidih ozemlja Slovenije

The development of methods of cartographic elements depicted on old maps of the Slovene territory

Doktorska disertacija: Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2016, 296 strani

Mentor: dr. Matija Zorn

Somentor: dr. Matej Gabrovec

Zagovor: 4. 4. 2016

Naslov: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Gosposka ulica 13, 1000 Ljubljana

E-pošta: primoz.gasperic@zrc-sazu.si

Izvleček: Doktorsko delo osvetljuje zgodovinski razvoj zemljevidov v luči njihove vsebinske sestave in analizira razvoj načinov prikazovanja kartografskih elementov. Preučeni so bili reprezentativni zemljevidi slovenskega ozemlja, ki so nastajali od 16. do 19. stoletja. Jedro dela predstavlja oblikovanje kriterijev za določitev razvoja posameznih metod prikaza kartografskih elementov ter ugotavljanje njihovih izstopajočih značilnosti. Poleg navedenega so sistematično razčlenjeni in opredeljeni posamezni pojmi, vezani na kartografske elemente, podan pregled zgodovine kartografije v Evropi ter opisani najpomembnejši zgodovinski zemljevidi slovenskega ozemlja. Pri preučevanju originalnih kartografskih del so bili uporabljeni predvsem zemljevidi Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kartografskega oddelka Narodne in univerzitetne knjižnice, Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto ter zasebnih zbirk zbirateljev.

Ključne besede: geografija, zgodovina kartografije, stari zemljevidi, kartografski elementi, Slovenija

Mauro Hrvatin:**Morfometrične značilnosti površja na različnih kamninah v Sloveniji**
Morphometric characteristics of surface on different rocks in Slovenia*Doktorska disertacija:* Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2016, 252 strani*Mentor:* dr. Matej Gabrovec*Zagovor:* 4. 4. 2016*Naslov:* Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Gosposka ulica 13, 1000 Ljubljana*E-pošta:* mauro@zrc-sazu.si

Izvleček: Disertacija na kvantitativen način opredeljuje vpliv kamninske sestave na površinsko izoblikovanost Slovenije. Osrednji del pripada statistični analizi novega digitalnega zemljevida vrst kamnin in dvajsetih morfometričnih kazalnikov, ki so bili pripravljene na temelju digitalnega modela višin. Na izbranih treh listih Osnovne geološke karte (Celje, Postojna in Ribnica) je bilo preučeno, kolikšen je vpliv kamninske sestave in kolikšen vpliv tektonske zgradbe na izoblikovanost površja. Na štirih terenskih območjih (pri Dobju na Kozjanskem, v povirju Idrije v Idrijskem hribovju, pri Lipici na Krasu ter na Slemenu med Smrekovcem in Uršljo goro) je avtor poskušal ugotoviti, ali lahko s terenskim delom pomembno dopolni izsledke pridobljene z geografskim informacijskim sistemom. Statistično povezanost med kamninami in reliefom je določal s korelacijskimi koeficienti, izračunanimi na temelju kontingenčnih tabel, ter s Pearsonovimi korelacijskimi koeficienti. Prav vse opravljene raziskave so pokazale, da obstaja statistično pomembna povezanost kamninske sestave z izoblikovanostjo površja in da spada kamninska sestava med najpomembnejše dejavnike razvoja reliefa.

Ključne besede: geomorfologija, geografija, geologija, geografski informacijski sistem, digitalni model reliefa, morfometrija, Slovenija

Darka Jezeršek:**Vpliv fizičnogeografskih in družbenogeografskih dejavnikov na hojo kot obliko trajnostne mobilnosti v mestih (na primeru mesta Koper)*****The impact of physio-geographic and socio-geographic factors on walking as a form of sustainable urban mobility (in the case of the city of Koper)****Doktorska disertacija:* Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2016, 249 strani*Mentor:* dr. Stanko Pelc*Zagovor:* 30. 6. 2016*Naslov:* Tinjan 78, 6281 Škofije*E-pošta:* darka@harphasea.si

Izvleček: Doktorska disertacija se ukvarja s pešačenjem, trajnostno naravnano obliko mobilnosti in želi prispevati k poznavanju ključnih elementov, ki so odločilni za hojo. Pešačenje je pomembno za vzdrževanje dobrega stanja prometa v mestih, kar je glavno načelo trajnostne mobilnosti. V ospredju je raziskava, kako poteka odločanje prebivalcev mest za hojo in kaj ima večji ter kaj manjši vpliv na njihovo odločanje. Podana so bila dosedanja spoznanja o vplivu naravnih okoljskih dejavnikov, dejavnikov grajenega okolja in osebnih dejavnikov pešcev, ki naj bi skupaj igrali pomembno vlogo pri odločanju

ljudi za hojo. Analiza in sinteza obstoječe znanstvene literature domačih in tujih avtorjev sta bili osnova za oblikovanje paradigmatnega modela raziskave – modela potovalne hoje. S pomočjo tega je v empirični raziskavi, izvedeni na izbranem primeru mesta Koper, preverjeno součinkovanje geografskih lastnosti mesta in lastnosti prebivalcev na potovalno hojo v mestih. V zaključku so opredeljeni dejavniki, ki vplivajo na odločanje prebivalcev mest za hojo in izdelan model privlačno-odbojnih dejavnikov potovalne hoje, ki ponazarja mehanizem odločanja za hojo.

Ključne besede: prometna geografija, trajnostna mobilnost, dostopnost, hoja, pešačenje, prebivalci mesta, Koper

Simon Kerma:

Geografija vina in vinski turizem na primeru slovenske Istre

Geography of wine and wine tourism in the case of Slovenian Istria

Doktorska disertacija: Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2016, 182 strani

Mentor: dr. Igor Jurinčič

Somentor: dr. Aleš Gačnik

Zagovor: 30. 6. 2016

Naslov: Krožna cesta 2, 6000 Koper

E-pošta: simon.kerma@fts.upr.si

Izvleček: Doktorska disertacija obravnava področje geografije vina, vinskih regij in njihovih identitet. Vpeljan je bil pojem *terroir*, ki je izrazito geografski koncept in zelo uporaben pri razumevanju tako zaščite geografskega porekla vina kakor tudi promocije vinske regije v kontekstu razvoja vinskega turizma. Za študijo primera je bila izbrana slovenska Istra, vinorodni okoliš oziroma vinska regija s prepoznavno identiteto in bolj ali manj izstopajočim *terroirjem*. Podrobno so predstavljene njene pokrajinske značilnosti, pomen vinogradništva in vinarstva v preteklosti ter formalni nastanek in razvoj vinorodnega okoliša vse do danes. Slovenska Istra, zlasti njen obmorski del, je tudi uveljavljeno turistično območje in potencialna vinskoturistična destinacija, zato sta bili analizirani obstoječa infrastruktura in ponudba, s terensko raziskavo med vinarji ter obiskovalci vinskih kleti in vinskih prireditev pa raziskana stopnja njene razvitosti. Ključni elementi, ki opredeljujejo identiteto obravnavane regije in njene razvojne potenciale, so bili ugotovljeni s pomočjo metode delfi med izvedenci iz vinskega in turističnogostinskega sektorja. S pomočjo spletne ankete je bilo raziskano tudi dožemanje obravnavane regije med prebivalci Slovenije.

Ključne besede: geografija vina, vinske regije, identiteta regije, *terroir*, vinski turizem, delfi metoda, slovenska Istra

Gruša Zlobec:

Družbeni položaj jezika in jezikovnih praks v integracijskih procesih migrantov na primeru Francije

Social status of language and language practise in integration process of migrants in the case of France

Doktorska disertacija: Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za geografijo, 2016, 234 strani

Mentor: dr. Milan Bufon

Somentorica: dr. Mateja Sedmak

Zagovor: 1. 7. 2016

Naslov: Črna vas 187, 1000 Ljubljana

E-pošta: grusa_zlobec@hotmail.com

Izveček: Doktorska disertacija obravnava jezik kot živ organizem, ki predstavlja bogat vir za analize družbeno-kulturnih vzorcev in se zrcali v nenehnem medsebojnem vplivu. Družbeni položaj jezika v integracijskih procesih na primeru Francije nakazuje in odraža družbeno-kulturne procese, tako prevladujoče jezikovne skupine kot manjšin ter potomcev migrantov. Doktorska disertacija izhaja iz teoretskih izhodišč vedenjske geografije in politične geografije. Ta obravnava pojem države kot družbeno-prostorski fenomen, kjer se ob politični organiziranosti razvijajo tudi specifični družbeni in kulturni procesi, s katerimi se identificira določena skupina ljudi. Potreba po vzpostavitvi teritorialnosti in etnocentričnosti vodi do razvoja etničnih, kulturnih in tudi jezikovnih struktur, ki odražajo stanje populacije in njihov odnos do okolja. Disertacija je oprta na teoretska izhodišča ekologije jezika ter variacijske lingvistike, ki poudarja nerazdružljivo sobivanje jezika in družbenega okolja, ki soustvarjata ter močno vplivata drug na drugega. Z namenom analize izbranih jezikovnih praks in poskusa identifikacije njihovih izvora, pa so bili raziskani in upoštevani tudi sociološki dejavniki in širši kontekst okolja.

Ključne besede: lingvistika, integracijski procesi, migracije, okolje medkulturnega stika, ekologija jezika, Francija

Valentina Brečko Grubar